

N:o 1

1957

8. vuosikerta

30. 3. 1957

SUO

Julkaisija: SUOSEURA

Toimituskunta: Martti Salmi (puh. joht.),
Viljo Puustjärvi, Olavi Klemelä, Into Rouhala (päätoimittaja)

Toimitus:

Helsinki

Lönrot.k. 11

Puh. 32 931

Tilauhinta 350.—

Kirjoituksia lainattaessa pyydetään mainitsemaan lehden nimi

Arvi Valmari:

KASVUTEKIJÄT JA SOIDEN LUOKITTELU

(Lectio praecursoria 1. 12. 1956)

Suuri luonnontutkija Karl von Linné, joka tutustui nuorena miehenä Lappiin tekemillään matkoilla myös Lapin soihin, kirjoitti niistä päiväkirjaansa seuraavan lausunnon: »Kohta senjälkeen alkoivat suot, jotka olivat enimmäkseen veden peitossa, niitä meidän täytyi kävellä kokonainen peninkulma, ja ajatelkaa, millä vaivalla, joka askel vajosi polvia myöten ... Koko tämä Lapin maa oli enimmäkseen suota, *hinc vocavi Styx*. Koskaan ei pappi voi niin kuvata helvettiä, ettei tämä olisi pahempaa. Koskaan eivät runoilijat ole osanneet kuvata Manalaa niin synkäksi, ettei tämä olisi synkempää.»

Nuori luonnontutkija Linnaeus oli nähtävästi osunut jollekin suurelle, rimpiselle aapasuolle, ja sen perusteella tuli päätelmäksi, voimmeko sanoa, sangen negatiivinen arvostelu Lapin soista. Suontutkijoilla on nyt positiivisempi yleiskäsitys maamme pohjoisosan soista, mutta he ovat kuitenkin joutuneet kiinnittämään huomiota sellaisiin tapauksiin, jotka eivät anna aivan niin edullista kuvaa Pohjois-Suomen soiden hyvydestä eli boniteetista, kuin tutkijoilla oli esimerkiksi 1930-luvulla, vaan jotka käyvät pikemminkin samaan suuntaan Linnén esittämän arvostelun kanssa. Varsinkin juuri rimpimäisten soiden ja yleensä avosoiden heikko metsittyminen on tuottanut pettymyksiä. Soiden hyvyden arvostelua on täytynyt tarkis-

taa, ja samalla on jouduttu pohtimaan tarkemmin myös itse boniteetti-käsitteen olemusta.

Cajander käytti boniteetti-käsitettä vastaamaan metsämaan kykyä kasvattaa metsää. Hän totesi kuitenkin, että kasvuun nojautuvilla menettelytavoilla ei saatu aikaan kasvupaikkojen luontaisista luokittelua.

Cajander kirjoitti v. 1925: »Eri kasvutekijät luonnossa vaihtelevat suurella määrällä toisistaan riippumatta, ja siten muodostuu rajaton luku erilaisia suhteita niiden välillä. — Käsittelemällä yksin-

omaan kasvutekijöitä joko kutakin erikseen tai eri tavoin yhdistettyinä keskenään ei kernaasti voida ajatella aikaansaattavan mitään luontaisia kokonaisuuksia, mitään luontaisia kasvupaikkaluokkia. Jos sitä vastoin jollakin muulla keinoin saadaan kasvullisuusluokat, olkoonpa vaikka vain suurin piirtein, luontaisesti rajoitetuksi, niin jatkuvilla tutkimuksilla ei voine olla mahdotonta saada kukin tuollainen kasvillisuusluokka kasvutekijöidensä puolesta määritellyksi. Vieläpä on ajateltavissa, että siten lopulta aikaansaadaan — tosin tässä tapauksessa välillistä tietä — kasvupaikkojen luontainen jaotittelu puhtaasti kasvutekijöiden pohjalla.»¹⁾

Cajanderin korostama luonnonmukaisen luokittelun tarve johti metsä- ja suotyypipijärjestelmän syntyyn. Metsätyppejä voitaneen Etelä-Suomessa pitää pääpiirteissään yksiulotteisena, yhtenäisenä viljavuussarjana, joka on samalla boniteetti-luokittelu. Suotyypipijärjestelmä on mutkikkaampi, siinä esiintyy useampia, todellakin »toisistaan enemmän tai vähemmän riippumattomia» vaihtelusuuntia. Cajanderin kaksi ensimmäistä päätyyppiä, nevat ja letot, merkitsevät avosoiden jakoa kahteen trofialuokkaan, oligotrofisiin ja eutrofisiin. Muut kaksi päätyyppiä, rämeet ja korvet, erotetaan edellisistä ja toisistaan varvuston ja puuston perusteella, mutta jo alunperin Cajander katsoi, että kosteus- ja ravinteisuus-suhteet kuuluvat niihin tekijöihin, jotka määräävät metsäisten suotyypien synnyn. Hän edellytti siis jo soiden päätyyppien kuvastavan toisaalta kosteus- ja toisaalta ravinteisuus-suhteita. Tarkempi suokasvillisuuden jaotittelu tyyppeihin ja alatyyppeihin vastasi myös tarkempaa maaperätekiöiden erittelyä.

Nykyisin on jo julkaistuina runsaasti turpeiden ja suovesien analyysituloksia, joita suotyypipijärjestelmän luojalla ei ollut vielä sanottavasti käytettävissään. Voimme nyt eritellä maan viljavuuteen vaikuttavia tekijöitä huomattavasti pitemmälle. Toisaalta joudumme kuitenkin toteamaan, että maa-analyysin tulosten tulkinnassa on jatkuvasti vaikeuksia. On edelleen tyydyttävä siihen, että vain kasvit itse voivat antaa täydellisen vastauksen kysymykseen, minkä verran maassa

on kasveille käyttökelpoisia ravinteita. Kasvien avulla suoritettu astiakoekaan ei ole joka suhteessa varma, koska siinä olosuhteet eivät vastaa täysin luonnossa vallitsevia. Ainoastaan kenttäkokeelle voidaan antaa täysi merkitys, sekin vain eräin varauksin. Yhdistämällä eri tahoilla ja eri menetelmillä saatuja tuloksia voimme kuitenkin jo muodostaa suomaiden osalta jonkinlaisen käsityksen kasvutekijöihin perustuvasta maiden luokittelusta.

Jos tarkastelemme varsinkin sellaisia soita, jotka ovat luontaisen kosteutensa puolesta suunnilleen samanlaisia, niin niiden turpeessa pH-luku sekä kalsium- ja typpipitoisuus vaihtelevat jokseenkin samansuuntaisesti. Erilaiset suot muodostavat siis viljavuussarjan, jota voidaan pitää yksiulotteisena, ja sen eri asteita voidaan ilmaista vaikkapa luvuilla 1—10 vakiintuneen boniteettiasteikon tapaan. Kun on puhuttu oligotrofisista ja eutrofisista soista, on tarkoitettu ensi sijassa soiden asemaa tällaisessa sarjassa. Tämän vaihtelusarjan tarkimmin tutkittu suure on happamuus, ja se on muodostunut käytännössä ehkä tärkeimmäksi tekijäksi soiden edafologiaa käsiteltäessä.

Jos sensijaan tarkastellaan soita, joilla happamuus on suunnilleen sama, mutta kosteus vaihtelee, näyttää niissä ilmenevän sellainen johdonmukaisuus, että kuivemmissa soissa on suhteellisen runsaasti kalsiumia ja vähän tyyppeä, märissä päinvastoin vähän kalsiumia ja paljon tyyppeä. Kalsium- ja typpipitoisuus eivät siis näin rajoitetussa aineistossa ole positiivisessa vaan pikemminkin negatiivisessa korrelaatiossa toistensa kanssa. Tällainen suhde näyttää esiintyvän varsinkin Pohjois-Suomen aapasooilla, mutta luultavasti se on havaittavissa etelämpänäkin.

Näyttää siis siltä, että toisaalta typen, toisaalta kalsiumin ja ehkä muidenkin emäksien välinen korrelaatio voi olla joko positiivinen tai negatiivinen, ja tietenkin myös = 0, riippuen siitä, missä paljous-suhteissa tutkittava aineisto käsittää kosteudeltaan tai happamuudeltaan erilaisia soita. Cajanderin esittämä varaus, että yksityiset kasvutekijät voivat vaihdella suuressa määrin toisistaan riippumatta, näyttää siis olevan aiheellinen myös näiden tärkeiden suon laatua kuvastavien kemiallisten tekijöiden kohdalla. Toisaalta tämä

¹⁾ Hany kirjallisuus

ei vielä estä pitämästä soita yhtenäisenä viljavuussarjana, ellei tarvitse ottaa huomioon muita kuin mainitut kolme tekijää. Päinvastoin se, mitä edellä on esitetty, on omiaan korostamaan yksinkertaisen happamuusmäärityksen arvoa: pH:n voidaan katsoa edustavan eräänlaista typpi- ja kalkkipitoisuuden keskiarvoa, ja kun reaktio on ilmeisesti sinänsäkin merkityksellinen tekijä, on se melko hyvä maan viljavuutta kuvastava suure. Näin on hyvin ymmärrettävissä, että suurelta osaltaan happamuuteen perustuva soiden trofialuokittelu on osoittautunut hyvin käyttökelpoiseksi soiden viljelysarvon määrittämisessä.

Käsitys soiden metsäojoitusarvosta on sensijaan loitonnut kokemusten kertyessä yhä enemmän siitä kuvasta, mikä meillä on ollut soiden viljelysarvosta ja suokasvien vaateliaisuudesta eli trofiasista. Onpa kuultu käytännön metsämiesten valittavan, että heitä johdetaan harhaan kun leimataan jokin *Sphagnum subsecundum* eutrafitiksi tai *Molinia* meso-eutrafitiksi lajiksi. Metsäojoittajain kokemukset osoittavat jotakin aivan muuta.

Tänään esillä olevassa työssä¹⁾ on otettu boniteettikysymyksen tarkastelussa mukaan myös fosfori ja kalium. Maatalous- ja metsämiesten käsitykset näiden ravinteiden merkityksestä ovat kauan olleet näennäisesti hyvinkin erilaiset. Maatalousneuvonta on lähtenyt siitä, että suoviljelyksiä on aina lannoitettava fosforilla ja kalilla, koska näitä ravinteita ei ole suossa riittävästi omasta takaa käyttökelpoisessa muodossa. Sensijaan ei viime vuosiin asti ole pidetty lannoitusta käytännön metsäojoitukseen kuuluvana toimenpiteenä, vaan on katsottu, että ojoituskelpoisilla soilla on ravinteita riittävästi.

Nyt esitettävät kenttäkokeet yhdessä aikaisempien, sekä Suomessa että muualla suoritettujen tutkimusten kanssa viittaavat vahvasti siihen suuntaan, että biologiselta kannalta katsottuna ei ole mitään ristiriitaa suon viljavuudessa, tarkasteltiinpa sitä maa- tai metsätalouden kannalta. On esimerkiksi soita, joissa on runsaasti käyttökelpoista fosforia ja kaliumia, ja toisaalta on tapauksia, joissa varsinkaan

fosforia ei irtoa kasvien käyttöön edes ni-meksi. Fosfori on korvaamaton kasvutekijä, ja jos sitä ei vapaudu maasta kasvien käyttöön ensinkään, eivät puut enempää kuin viljelyskasvitkaan voi menestyä sellaisessa maassa ilman lannoitusta. Se on siis sellaisenaan huono, oligotrofinen kasvualusta sekä metsän että viljelyskasvien kannalta. Käytännössä sellainen maa voi kuitenkin tulla hyvin kysymykseen viljelysmaana, jos se muiden ominaisuuksiensa puolesta on sopiva, sillä sitä voidaan lannoittaa fosforilla vaikka joka vuosi. Maassa voi olla suotuisia reaktio ja suuret typpivarat, jotka saadaan käyttöön ehkä suhteellisen pienin uhrauksin. Metsäojoituksesta sensijaan ei ainakaan vuotuislannoitus tule kysymykseen. Käytännölliset ja taloudelliset näkökohdat määräävät, että sellainen maa on maatalousmaana eri arvoista kuin metsämaana.

Nähtävästi on toistaiseksi luovuttava siitä toiveesta, että suot voitaisiin bonitoida sekä maa- että metsätaloudellista käyttöä silmälläpitäen soveltamalla samaa, yleispätevää boniteettiasteikkoa. Sensijaan voidaan sanoa, että Cajanderin suotyyppijärjestelmä, nykyiselleen kehitettynä tai vaikkapa alkuperäisessä muodossaan, muodostaa sopivan yhteisen lähtökohdan bonitoinnille. Se on sellainen luonnonmukainen kasvupaikkojen luokittelu, johon sen laatija tähtäsi, ja toive, että kukin kasvillisuusluokka, suotyyppi, saataisiin kasvutekijänsä puolesta määritellyksi, näyttää olevan toteutettavissa. Melko paljon jo tiedetäänkin sekä luonnontilaisella että kuivatulla suolla vallitsevista olosuhteista yksityisen kasvutekijän tarkkuudella. Nähtävästi voitaisiin jo soiden osalta toteuttaa jossakin muodossa myös Cajanderin ajatus kasvupaikkojen luontaisesta jaoittelusta puhtaasti kasvutekijöiden pohjalla. Eri asia on, tarvitaanko enää olennaisesti uutta kasvutekijöihin perustuvaa jaoittelua, sillä voi olla niin, että suotyypit sinänsä ovat sopivia sellaisenaan jaoittelun yksiköiksi. Kysymykseen voisi kuitenkin tulla suotyyppien ryhmittäminen jonkin helpommin hallittavan kaavan mukaan ja kasvutekijöihin viittaavien nimien antaminen eri luokille. Sen tapaisia jaoitteluja on jo laadittukin. Suotyypit voidaan ryhmittää esimerkiksi kaksiuolotteiseksi järjestelmäk-

¹⁾ Arvi Valmari: Über die edaphische Bonität von Mooren Nordfinnlands. (Selostus: Pohjois-Suomen soiden maaperäboniteetista.) S. maatal.tiet. seur. julk. 881.

Auvo Kotiaho:

SUOVILJELYSYHDISTYKSEN JA ASO:N VILJELYS- KELPOISUUSTUTKIMUKSISTA

Suo-lehden numeroissa 5 ja 6 v. 1951 julkaistiin selostus asutustoiminnan yhteydessä Suoviljelysyhdistyksen ja ASO:n taholta toimitettujen viljelyskelpoisuustutkimusten tuloksista vv:lta 1923—50. Kun nyt on kiintoisaa seurata, missä määrin sen jälkeen ASO:n toimesta jatketuilla tutkimuksilla saadut tulokset muuttavat tai varmistavat vallinneita käsityksiä soittimen soveltuvuudesta viljelykseen, esitetään oheisena viljelyskelpoisuustutkimusten tilasto vv:lta 1923—55 sekä selostetaan lyhyesti vv:n 1951—55 tutkimusten tilastossa aiheuttamia muutoksia.

Vv:n 1951—55 tutkittu kokonaisala käsittää 731795 ha ollen siitä 368399 kivennäismaita, 58053 ha soistuneita maita ja 305343 varsinaisia suomaita. Tutkimukset tänä aikana ovat suuntautuneet pieniä poikkeuksia lukuunottamatta Oulun ja Lapin läänien alueille. Maanvilje-

lys- ja talousseuroittain nämä tutkimukset käsittävät pohjois Suomessa kokonaisalaltaan ja suoraltaan seuraavat pinta-alat: Peräpohjolan maanviljelysseura 334790 ha ja 144238 ha, Oulun läänin talousseura 158080 ha ja 62013 ha, Lapin maatalousseura 149931 ha ja 60657 ha sekä Kajaanin maanviljelysseura 76745 ha ja 33314 ha.

Verrattaessa pohjois-Suomen osalta nyt esitetyssä taulukossa tutkimuksilla viljelyskelpoisiksi arvostettujen alueiden %-lukuja aikaisemmin esitettyihin vastaaviin lukuihin on havaittavissa yhtä poikkeusta lukuunottamatta yleinen selvä laskusuunta varsinkin viljelyskelpoisen maan osuudesta kokonaispinta-alasta. Suurin se on Lapin maatalousseuran alueella, %-luvun lasku 6,2, mutta soiden osalta sielläkin vain 0,6. Tämän selittämiseksi mainittakoon, että tutkittu kokonaisala seuran alu-

Suoviljelysyhdistyksen ja ASO:n viljelys

Maanviljelys- tai talousseura	Kivennäismaat		Soistuneet maat				viljelys	
	viljelyskelpoista	yhteensä	viljelyskelpoista	välttävää	huonoa	yhteensä 1)	erittäin hyvää	hyvää
	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
1 Etelä-Pohjanmaan	463	24456	128	582	2764	3474	—	135
2 Hämeen läänin	4935	9935	80	35	37	152	—	196
3 Hämeen-Satakunnan ...	2065	11189	63	43	145	251	—	73
4 Itä-Hämeen	6467	18641	147	103	88	338	18	1157
5 Kajaanin	6771	144570	2178	6505	17947	26630	549	6499
6 Keski-Pohjanmaan	107	167458	269	609	2754	3632	2	227
7 Keski-Suomen	2521	34463	1118	3125	2782	7025	11	1344
8 Kuopion	1736	48890	1790	3173	7381	12344	22	2450
9 Kymenlaakson	5076	13051	—	—	—	—	12	325
10 Lapin	3591	115720	440	2359	13298	16828	4854	19369
11 Länsi-Karjalan	591	8519	39	—	—	39	—	58
12 Mikkelin läänin	1546	22867	1046	1704	1081	3831	—	853
13 Nylands svenska	851	4989	—	—	—	—	—	165
14 Oulun läänin	7585	276767	7548	12880	37997	58420	2065	32594
15 Peräpohjolan	6219	387712	5948	12684	44753	63385	7132	73367
16 Pohjois-Karjalan	5709	69496	2578	2080	4764	10277	158	5315
17 Satakunnan	1464	26782	252	581	1133	1966	2	698
18 Uudenmaan läänin	5175	9216	24	1	2	27	—	778
19 Varsinais-Suomen	544	6602	40	60	35	135	—	37
20 Österbottens svenska ..	—	197	—	—	11	11	—	—
Yht.	63456	1401520	23688	46524	136967	208765	14825	145640

eella on lisääntynyt 2 ½-kertaiseksi ja karujen kivennäismaitten osuus siitä suurentunut huomattavasti. 1920- ja 1930-luvullahan suuntautuivat tutkimukset pääosiltaan laajajakoille suomalaisille, myöhemmin ne on pyritty kohdistamaan yleensä laajoihin kokonaisuuksiin, monasti suurine kangasmaineen. Soiden viljelyskelpoisen osuuden lievempi laskusuunta johtuu lähinnä siitä, että laaja-alaisilla tutkimuksilla tulevat mukaan sekä jo etukäteen tietyt rahkasuot että yleisesti karut pienehköt suokielekkeet, joita aikaisemmin on jopa vältetty sisällyttämästä tutkimusalueisiin. Soiden osalta viljelyskelpoisuutta ilmaisevat %-luvut ovat laskeutuneet pohjois-Suomessa vain keskimäärin 0,8, kun kokonaisalasta vastaava lasku on ollut keskimäärin 2,9. Suurin lasku, 1,8 soiden osalta on ollut Kajaanin maanviljelysseuran alueella.

Yhteenvedona voidaan todeta, että entiset tietomme soiden viljelyskelpoisuudesta eri osissa maattamme eivät käsiteltynä aikana ole olennaisesti muuttuneet huolimatta siitä, että tutkittu kokonaisala on tänä aikana lisääntynyt yli 32 % ja suola lähes 29 %.

KASVUTEKIJÄT JA SOIDEN...

Jatk. siv. 3.

si, jossa toisena dimensiona on trofia suunnilleen sellaisena kuin se näihin asti on käsitetty, siis ensi sijassa turpeen happamuuden luonnehtima vaihtelusuunta. Toiseksi voidaan valita joko kosteus tai vaihtelutarja avosuo — räme — korpi, siis metsäisyys, tai jokin näiden yhdistelmä. Tämä toinen dimensio tuo luokittelun ainakin jonkinlaisen kuvan fosforija kalitilanteesta. Varsinkin se fosforimäärä, joka suon kuivatuksen jälkeen on korkeampien kasvien käytettävissä, näyttää varsin johdonmukaisesti seuraavan suon luontaista kuivuusastetta ja metsäisyyttä. Turpeen kalsiumpitoisuus sekä nähtävästi myös tyyppien ja fosforin mobilisoituvuus ovat korrelaatioissa näiden molempien vaihtelusuuntien kanssa, osaksi positiivisessa, osaksi negatiivisessa, ja voidaan toivoa, että ne tavallaan kahta eri tietä arvioituina saadaan selville melkoisella tarkkuudella ilman analyysyjäkin. Liittämällä tutkimukseen vielä kemiallisia ja fysikaalisia määrittämiä voidaan tulosta edelleen varmentaa. Suurimpaan mahdolliseen tarkkuuteen pyrittäessä on kuitenkin jo

kelpoisuustutkimukset vv. 1923—1955

Suomaa				Kokonaisala	Viljelyskelpoiset maat			Suolaista	Kokonaisalasta	
kelpoista	välttävää	huonoa	yhteensä		soist. ja kivenn. maata	suo- maata	yhteensä			
tyydyttävää	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	%	%	
5645	9614	32289	47683	75613	611	5780	6391	12,1	8,7	1
2885	1376	1964	6421	16508	5015	3081	8096	47,1	49,0	2
1287	864	2311	4535	15975	2128	1360	3488	30,0	21,8	3
2574	2289	3095	9133	28112	6634	3749	10383	41,0	36,9	4
24763	39860	74656	146327	317527	8949	31811	40760	21,7	12,8	5
5884	9569	25609	41291	212381	376	6113	6489	14,8	3,1	6
7887	11335	13941	34518	76006	3639	9242	12881	26,8	16,9	7
9045	18273	28787	58577	119811	3526	11517	15043	19,7	12,5	8
1785	1287	1583	4992	18043	5076	2122	7198	42,5	39,9	9
40284	22991	26907	114405	246953	4031	64507	68538	56,4	27,8	10
873	820	1820	3571	12129	630	931	1561	26,1	12,9	11
5410	5758	7146	19167	45865	2592	6263	8855	32,7	19,3	12
963	483	838	2449	7438	851	1128	1979	46,1	26,6	13
86698	73919	122906	318182	653369	15133	121357	136490	38,1	20,9	14
121689	86127	134677	422992	874089	12167	202188	214355	47,8	24,5	15
13824	19448	49890	88635	168408	8297	19297	27584	21,8	16,4	16
6117	6308	28776	41901	70649	1716	6817	8533	16,3	12,1	17
1079	917	926	3700	12943	5199	1857	7056	50,2	54,8	18
1539	1145	1883	4604	11341	584	1576	2160	34,2	19,0	19
—	14	967	981	1189	—	—	—	—	—	20
340231	312397	560971	1374064	2984349	87144	500696	587840	36,4	19,7	

soiden luokittelussa käytettävä kaikkia suotyyppejäjärjestelmässä esiintyviä jakoperusteita: niinpä tulvaisuus ja lähteisyys ja ohutturpeisuus näyttävät antavan arvokkaita viitteitä kalitilanteen arvostelun miseksi. Suotyyppejäjärjestelmä tulee ilmeisesti säilymään t a r k i m m a n soiden biologisen luokittelun runkona.

Suotyyppi kuvastaa suon pintakerrosta, joka meidän oloissamme onkin maa- ja metsätalouden kannalta tärkein. Syvemmillä esiintyvä turve on luokiteltava jonkin verran karkeammin kuin pintakasvilisuus, koska suuri osa kasvillisuustyyppeistä luonnehtivista kasvilajeista ei ole enää tunnettavissa maatuoneessa turpeessa. Kuitenkin myös turvelajien erottamisessa pyritään nojautumaan niihin kasviyhdyskuntiin, jotka ovat turpeen muodostaneet, ja meillä Suomessa ovat kasviekologiset näkökohdat saaneet tärkeän sijan turvelajien luokittelussa. Niinpä rahkasaraturpeesta on erotettu eutrofinen variantti omaksi turvelajiksi. Turvetta muodostaneen suon metsäisyys, ns. L-turvetekijä, on saanut nykyisin kiinteän sijan turvelajien nimityksessä, mikä merkitsee lähentymistä Cajanderin pääluokitteluun. Ilmeisesti voidaan suotyyppeiden kasvualustan selvittelyn avulla päästä yhä tarkempaan

turvelajien määrittämiseen. On ehkä mahdollista, että pitkällekin maatuoneista turpeista, joista monet mikroskooppiset tunto-merkit ovat hävinneet, voidaan kemiallisen analyysin avulla todeta alkuperäinen turvelaji ja ehkä suotyyppejäkin melkoisella tarkkuudella.

Suomessa on vielä runsaasti luonnon-tilaisia soita, mitä etua ei ole kaikilla suontutkimuksen eturivin mailla, ja soittemme vaihteluasteikko on erityisen laaja monesakin suhteessa, niin että eri vaihteluunat esiintyvät niissä mahdollisimman selvinä. Varsinkin pohjoiset suomme tarjoavat tässä suhteessa kiitollisen tutkimuskohteen. Meillä on luonnonmukainen soiden luokittelu, jonka avulla on opittu kiinnittämään huomiota samalla kertaa moniin tekijöihin, niiden yhdistelmiin ja niissä vallitsevaan johdonmukaisuuteen. Suomalainen suontutkimus ei ole ehkä saavuttanut aivan niin suurta tunnustusta kuin se meidän mielestämme olisi jo ollut oikeutettu saamaan osakseen. Yhä useammin kuitenkin tehdään muissa maissa sellainen havainto, että suomalaisilla on erityinen kyky nähdä luonnossa paljon asioita yhdellä silmäyksellä ja ilmaista ne kaikki parilla sanalla.

KERTOMUS SUOSEURAN TOIMINNASTA V. 1956

Suoseuran kahdeksas toimintavuosi on kulunut jo vakiintuneita toimintamuotoja noudattaen kokousten, julkaisutoiminnan ja kesäretkeilyn merkeissä.

Kokouksia on pidetty 6, niistä kevätkaudella 4 ja syyskaudella 2. Kokouksissa on ollut läsnä keskimäärin 37 seuran jäsentä.

Kokouksissa pidetyt esitelmät selviävät seuraavasta luettelosta:

24. 1. VILJO PUUSTJÄRVI: Teuravuoman epätasaiseen kasvuun johtavista tekijöistä.

AUVO KOTIAHO: Tiedonanto meidän seuran mahdollisuuksista

21. 2. OLAVI HUIKARI: Turpeiden vedenläpäisevyydestä.

10. 4. OLAVI KLEMELÄ: Kokemuksia metsäojien aurauksesta valtion mailla.

VÄINÖ NURMIMAA: Aneroidien käyttömahdollisuuksista kaltevuuskartan laadinnassa.

8. 5. LEO HEIKURAINEN: Puuston nykyinen kasvu 30-luvun metsäojituksilla etelä- ja keski-Suomessa.

LAURI KAILA ja ERKKI SUKSI: Kokemuksia Saksan ja Hollantiin tehdyistä turvepehkon viontimahdollisuuksista selvittelevältä matkalta.